

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

214. Meddelelse. 7. December 1933.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Tomatsorter i Væksthus.

Forsøgene er udførte af Statens Væksthusforsøg ved Virum i lejede Væksthuse. I 1931 og 1933 udførtes de i Væksthuse hos Handelsgartner *E. Larsen*, Virum, paa ret svær Jord; der benyttedes 4 Fællesparceller à 12 Planter, i alt 48 Planter af hver Sort. Planterne blev i 1931 stoppede over 8 Klaser. I 1933 blev Planterne udplantede temmelig sent og havde derfor kun 5 Klaser. Planterne blev i dette Aar stærkt angrebne af Fløjlsplet, der bevirkede, at Frugterne blev temmelig smaa. Væksthusforsøgene udførte Plantning, Vanding, Knibning og Opbinding, Gødskning, Plukning og Vejning, medens Luftgivningen foretoges af Gartneriet. I 1932 var Forsøget anlagt i Væksthus hos Handelsgartner *Frode Sørensen*, »Emdruphøj«; der benyttedes 4 Fællesparceller à 14 Planter, i alt 56 Planter af hver Sort. Al Pasning af Planterne udførtes af Gartneriet, ligeledes Plukning og Vejning af Frugterne efter Anvisning og Vejledning af Væksthusforsøgene. Et stærkt Svampeangreb paa Rødderne nedsatte Udbyttet. Planterne til alle Forsøg er tiltrukne ved Væksthusforsøgene, og Planteafstanden var overalt $60 \times 50 \times 50$ cm.

Forsøgene har saaledes været udførte under ret ugunstige Forhold, men Resultaterne stemmer godt overens med, hvad der er opnaaet ved andre Forsøg med Tomater. Udbyttet vil altid variere efter de forskellige Kulturforhold, Planterne er underkastede, men Forholdet imellem Sorternes Tidlighed, Frugtens Kvalitet o. s. v. er ret konstant, selv under stærkt skiftende Kulturforhold.

De 4 førstnævnte Sorter ligner hinanden en Del og kan betegnes som værende af Kondine-Typen. De 4 næste er ligeledes hinanden ret lig og kan betegnes som hørende til Ailsa Craig-Typen. De to sidstnævnte Sorter hører til andre Typer.

Af Tabel 1 fremgaar, at der ikke er særlig stor Forskel paa Sorternes Ydeevne; dette er sikkert rigtigt: de almindelig dyrkede Sorter er næsten lige frugtbare, Udbyttet bestemmes mere af de Kulturforhold, Sorterne er underkastede. Snart vil

Sorterne af een Type give størst Udbytte, snart af en anden. Sammenlignes Udbyttetallene i denne Meddelelse med dem i 177. Meddelelse, vil det ses, at Sorterne af Kondine-Typen har klaret sig bedre denne Gang. Dette Forhold stemmer overens med de praktiske Erfaringer, Gartnerne har gjort med disse Sorter. Paa ny eller steriliseret Jord og under særlig gode Jordbunds- og Dyrkningsforhold er Sorter af Ailsa Craig-Typen de mest yderige og rentable. Paa tomattræt Jord og under ugunstige Dyrkningsforhold er Sorter af Kondine-Typen de mest yderige.

Af Tabel 1 ses ogsaa Sorternes Tidlighed; her er Sorterne af Kondine-Typen gennemgaaende tidligere end Sorterne af Ailsa Craig-Typen. Tidligst er Sorten Blaby, der er kortstænglet og kortbladet. Manx Marvel er den sildigste af de prøvede Sorter, men den giver et meget stort Udbytte.

I Tabel 2 er der foretaget en Opgørelse over Frugternes Kvalitet; her er Sorterne af Ailsa Craig-Typen Kondine-Typen overlegen, og under gode Dyrkningsforhold forskydes Forholdet endnu mere til Fordel for de første. Vanskeligheden ved Dyrkningen af Sorter af Ailsa Craig-Typen er, at Frugterne er tilbøjelige til at blive for smaa og bløde, men under god Kultur og paa frisk Jord bliver de meget smukke, af god Størrelse og faste. Omvendt med Sorter af Kondine-Typen, som paa frisk Jord eller ved stærk Gødskning og Vanding giver for store og stærkt misdannede Frugter, der er en daarlig Handelsvare. Blaby giver ogsaa en Del Frugter, som er misdannede og af daarlig Kvalitet, hvilket forringer Dyrkningsværdien. Af Frugternes Gennemsnitsvægt ses det, at Sorterne af Kondine-Typen har de største Frugter og det største Antal Frøkamre i Frugten. Dette sidste har en Del Betydning for Frugtens Evne til at taale Omhældning og Transport uden at blive blød. Frugter med mange Frøkamre egner sig ogsaa bedst til at skære ud, men mindre godt til Udhuling.

Sidste Kolonne i Tabel 2 giver en Oversigt over den Mængde rent Frø, der er i 1 kg Frugt. Det ses, at smaa Frugter som Regel har mere Frø end større Frugter; dog har Manx Marvel de mindste Frugter, men ogsaa den mindste Frømængde; dette skyldes sikkert Bestøvningsforholdene, idet denne Sort har Evne til at udvikle Frugt selv ved mangelfuld Bestøvning.

I Forsøgene er prøvet følgende Sorter:

Kondine Red. Sorten stammer fra England og er nu meget almindelig dyrket. Væksten er kraftig, Bladene grønne, middelstore, Klaserne store, og den sætter ret godt. Frugten er klar rød, fladrund, noget uens i Størrelse og tilbøjelig til at blive riflet og misdannet, især hvis der plantes med stor Afstand og tilføres rigelig Næring og Vand. Frugten er tilbøjelig til at blive

grøn og haard ved Stilkhulen (Grønsyge, Green back), men er dog af ret god Kvalitet, har ca. 3 Rum og modner noget uens i Klaserne. Sorten er tidlig.

Tuchwood er middelkraftig, ligner foregaaende meget, lidt større, mere uens store Frugter og ikke saa tidlig moden.

Riverside Favourite er svagere i Vækst end de to foregaaende. Frugterne ret ensartede, meget smukke, lidt senere moden end de foregaaende.

Every Day minder meget om **Tuckswood**, men har kortere Stængelled, Frugten er noget uens i Størrelse, nærmest en stor, velformet Kondine, revner næsten ikke, giver stort Udbytte og er middeltidlig. Det er den Sort af de prøvede Kondine-Typer, der egner sig bedst til lave Huse.

E. S. I er en ny Sort, tiltrukket paa den engelske Væksthusforsøgsstation i Cheshunt. Væksten er meget kraftig, Bladene store og mørkegrønne, Klaserne store. Sorten sætter godt, Frugterne er næsten kuglerunde, af en mat rød Farve, og tilbøjelige til at farve lidt senere ved Stilkhulen; de er faste, dog kun med ca. 2 Rum i Frugten. Som fuldmoden er det en meget smuk Frugt af stor Handelsværdi, næsten uden riflede eller misdannede Frugter. Den kræver megen Plads, Vand og Næring for at faa Frugterne store nok. Ved Tætplantning og daarligere Kulturforhold bliver Frugterne for smaa. Den modner ensartet i Klaserne, men ikke saa tidligt som Kondine.

Ailsa Craig ligner **E. S. I**, men er knap saa kraftig voksende. Frugterne lidt mere fladrunde, farver lidt bedre og er noget tidligere moden.

Nunhems Export ligner meget **Ailsa Craig**, er lidt spinklere af Vækst og giver flere fugede Frugter.

Manx Marvel har kraftig Vækst, er lidt lysere end de foregaaende og sætter godt; Frugten er fladrund og smuk. Den giver stort Udbytte, men er for sent moden.

Esbjerg Torve. Sorten er indført fra England og angives at være en Krydsning mellem **Komet** og **Queen Mary**; den minder ogsaa om **E. S. III** og **British best**, der er Krydsninger mellem **Komet** og **E. S. I** og **Komet** og **Ailsa Craig**. Væksten er middelkraftig med store, lyse Blade. Frugten er fladrund med smuk lys Farve, den farver godt og er en smuk Handelsvare. Den giver stort Udbytte, men er ret sildig moden.

Baby hører til en Type med korte Stængler og smaa Blade, store Blomsterklaser og ret smaa Frugter. Den taaler megen Varme og meget Vand. Frugterne varierer meget i Størrelse og Form, den farver ikke godt. Den er meget tidlig moden og kan under meget gode Kulturforhold give stort Udbytte.

Beretning om Forsøgene vil fremkomme i Tidsskrift for Planteavl.

Bilag findes paa Bagsiden.

Bilag til 214. Meddelelse.

Forsøg med Tomatsorter i Væksthus 1931—33.

Tabel 1. Sorternes Frugtudbytte.

Sortsnavn	Gennemsnitsudbytte i alle 3 Aar. Frugtudbytte pr. 100 m ²								Forholdstal for Frugt- udbytte i Vægt	
	1. Plukke- periode		2. Plukke- periode		3. Plukke- periode		I alt		1. Plukke- periode	I alt
	An- tal	kg	An- tal	kg	An- tal	kg	An- tal	kg		
Kondine Red	1839	117.75	7045	447.39	6328	266.68	15212	831.82	100	100
Tuckswood	1657	111.44	6235	400.01	5525	233.84	13417	745.29	95	90
Riverside Favourite	1657	96.88	6512	379.17	6465	269.40	14634	745.44	82	90
Every Day	1658	95.10	7232	432.09	6265	245.46	15154	772.65	81	93
E. S. I	1826	91.97	8134	425.41	6365	253.17	16326	770.55	78	93
Ailsa Craig	2005	99.24	8769	413.18	7512	252.99	18286	765.42	84	92
Nunhems Export	1753	97.75	7691	427.71	6227	232.63	15671	758.09	83	91
Manx Marvel	1511	68.52	10625	475.50	8730	300.37	20532	844.40	58	102
Esbjerg Torve	1705	81.73	9534	468.85	7875	263.44	19114	814.02	69	98
Blaby	2786	137.53	7786	400.43	5095	183.89	15716	727.13	117	87

Tabel 2. Sorternes Kvalitet.

Sortsnavn	pCt. Frugt efter Vægt. Kvalitet:				Gens.- vægt pr. Frugt, g	Antal Frø- kamre i 100 Frugter	Vægt af rent Frø fra 1 kg Frugt, g
	I	II	III	Affald			
Kondine Red	58.2	16.4	24.4	1.0	55	336	6.91
Tuckswood	60.6	17.4	21.3	0.7	56	331	5.57
Riverside Favourite	64.8	12.9	21.4	0.9	51	321	7.13
Every Day	64.7	14.8	19.6	0.9	51	335	7.52
E. S. I	71.8	3.0	24.3	0.9	47	210	7.07
Ailsa Craig	70.7	1.7	27.0	0.6	42	226	6.40
Nunhems Export	68.1	8.3	22.9	0.7	48	280	6.42
Manx Marvel	71.0	2.7	25.4	0.9	41	221	5.52
Esbjerg Torve	71.5	1.0	26.8	0.7	43	233	6.80
Blaby	57.8	14.1	26.8	1.3	46	341	7.31